

РОССИН ФЕДЕРАЦИЙН ТУЙЛАЛТАНУУД

1961 оной түүрүүшн хахадта РСФСР-эй арадай ажыхы хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай РСФСР-эй ЦСУ-гэй мэдээсэл

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиянь XXII съез-д эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мурьсөө дүргүүлэн Россия Федерацин ажалшад социалистическэ экономикойо хүгжөөн дэб-лэхэ, арадай материалнаа улам хайжаруулах, эл болбосоролынь дээшл-үүлэхэ талаар 1961 оной түү-рүүшн хахадта шэнэ амжал-танууды туйлаа.

РСФСР-эй Центральна ста-тистическэ управлений мэд-ээл соо ингэжэ хэлэгдэнэ. Россия Федерацин промыш-леность 1961 оной түүрүүшн хахадта продукция бүхэ дээ-лжэ гаргаша түсэбөө 102 про-цент дүүргэе. 1960 оной түү-рүүшн хахадтайхтай сасуу-лал промышленна үйлдбэр-ийн хэмжээн 8 процентээр, үүдхэ бүрийн дунда зэргын үйлдбэр—9 процентээр нэ-гдэн байна. Арадай ажыхын үйлдүүдэй, нютагай Советүү-дэй промышленность продук-ция бүхэ дээрнэ гаргаша ха-хад хэлэгдэнэ түсэбөө 102 процент дүүргэе. Республи-канскэ министерствонүүдэй болон зургаануудай промыш-ленность хахад жэлэйнгээ тү-рүүлхэ үлүүлэн дүүргэнэн байна.

Хүндэ промышленностин ажалын шулаха продукци-уды үйлдбэрлэхэ хахад хэлэгдэнэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэ-гдэнэ.

1960 оной түүрүүшн хахад-тайхтайхтай сасуулаа: 0,7 миллион тонноор ехэ шэрэм, 0,1 миллион тонноор ехэ бу-гал хайлуулагдаа, нэгэ мил-лион тонноор ехэ прокат ха-м металлээр бүтээгдэнэ, 239 миллион тонноор ехэ булад-аа гаргагдаа, 1,8 миллион тонноор ехэ түмэрэй руда, 7,9 миллион тонноор ехэ нефть-аа гаргагдаа, 1,1 миллион тон-ноор ехэ коксологдоог нүүр-м, 1960 оной түүрүүшн ха-хадтайхтай орходоо 3,4 милли-он кубометрээр ехэ газ аб-и. Үнгэтэ металлургин үйлдүүдтэ 1960 оной түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо нилээд ехэ алюминий, шугаа эд, үхэр туулга, са-лан туулга, кобальт болон бусад үнгэтэ, шугаа металл-ууды абанан байна. Райо-нуудай электростанцинууд, станцинууд түүрүүшн ха-хад жэлдэ 93 миллиард кило-ватт-час электрын элшэ хүсэ-гдэнэ. Энэнь нёдондо жэлэ түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо 9 процентээр ехэ юм. Машинна бүтээлгын, металл-болбосоруулгын ургалта 1961 оной түүрүүшн хахадта про-мышленна үйлдбэрийн юрэн-дэ хэмжээнэй ургалта ор-ходоо ехэ байба. Химическэ промышленность түргэнөөр гүжөө.

Арадай хэрэглэлэй олон эд-бара гаргаша түсэб үлүүлэн дүүргэдэнэ байна.

Нёдондо жэлэй түүрүүшн хахадтайхтай орходоо: 4 мил-лион дүрбэлжэн метрээр ехэ шон буд, нэгэ миллион дүрбэлжэн метрээр ехэ тор-гон буд, 6 миллион шахуу наараар олон архан гутал, 15 мянган хэнгээр олон те-дмизор, 55 мянган хэнгээр

олон холодильник, 103 мян-ган хэнгээр олон хубсаага угаадаг машина, 97,4 мянган хэнгээр олон оёдолгой маши-на, 17,5 мянган хэнгээр олон мотоцикл болон мотороллер, 51 миллион түхэргигөөр ехэ мебель бүтээжэ гаргагдаа.

1960 оной түүрүүшн хахад-тайхтайхтай сасуулаа: 0,7 миллион тонноор ехэ шэрэм, 0,1 миллион тонноор ехэ бу-гал хайлуулагдаа, нэгэ мил-лион тонноор ехэ прокат ха-м металлээр бүтээгдэнэ, 239 миллион тонноор ехэ булад-аа гаргагдаа, 1,8 миллион тонноор ехэ түмэрэй руда, 7,9 миллион тонноор ехэ нефть-аа гаргагдаа, 1,1 миллион тон-ноор ехэ коксологдоог нүүр-м, 1960 оной түүрүүшн ха-хадтайхтай орходоо 3,4 милли-он кубометрээр ехэ газ аб-и. Үнгэтэ металлургин үйлдүүдтэ 1960 оной түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо нилээд ехэ алюминий, шугаа эд, үхэр туулга, са-лан туулга, кобальт болон бусад үнгэтэ, шугаа металл-ууды абанан байна. Райо-нуудай электростанцинууд, станцинууд түүрүүшн ха-хад жэлдэ 93 миллиард кило-ватт-час электрын элшэ хүсэ-гдэнэ. Энэнь нёдондо жэлэ түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо 9 процентээр ехэ юм. Машинна бүтээлгын, металл-болбосоруулгын ургалта 1961 оной түүрүүшн хахадта про-мышленна үйлдбэрийн юрэн-дэ хэмжээнэй ургалта ор-ходоо ехэ байба. Химическэ промышленность түргэнөөр гүжөө.

Арадай хэрэглэлэй олон эд-бара гаргаша түсэб үлүүлэн дүүргэдэнэ байна.

Нёдондо жэлэй түүрүүшн хахадтайхтай орходоо: 4 мил-лион дүрбэлжэн метрээр ехэ шон буд, нэгэ миллион дүрбэлжэн метрээр ехэ тор-гон буд, 6 миллион шахуу наараар олон архан гутал, 15 мянган хэнгээр олон те-дмизор, 55 мянган хэнгээр

олон холодильник, 103 мян-ган хэнгээр олон хубсаага угаадаг машина, 97,4 мянган хэнгээр олон оёдолгой маши-на, 17,5 мянган хэнгээр олон мотоцикл болон мотороллер, 51 миллион түхэргигөөр ехэ мебель бүтээжэ гаргагдаа.

1960 оной түүрүүшн хахад-тайхтайхтай сасуулаа: 0,7 миллион тонноор ехэ шэрэм, 0,1 миллион тонноор ехэ бу-гал хайлуулагдаа, нэгэ мил-лион тонноор ехэ прокат ха-м металлээр бүтээгдэнэ, 239 миллион тонноор ехэ булад-аа гаргагдаа, 1,8 миллион тонноор ехэ түмэрэй руда, 7,9 миллион тонноор ехэ нефть-аа гаргагдаа, 1,1 миллион тон-ноор ехэ коксологдоог нүүр-м, 1960 оной түүрүүшн ха-хадтайхтай орходоо 3,4 милли-он кубометрээр ехэ газ аб-и. Үнгэтэ металлургин үйлдүүдтэ 1960 оной түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо нилээд ехэ алюминий, шугаа эд, үхэр туулга, са-лан туулга, кобальт болон бусад үнгэтэ, шугаа металл-ууды абанан байна. Райо-нуудай электростанцинууд, станцинууд түүрүүшн ха-хад жэлдэ 93 миллиард кило-ватт-час электрын элшэ хүсэ-гдэнэ. Энэнь нёдондо жэлэ түүрүүшн хахадтайхтай орхо-доо 9 процентээр ехэ юм. Машинна бүтээлгын, металл-болбосоруулгын ургалта 1961 оной түүрүүшн хахадта про-мышленна үйлдбэрийн юрэн-дэ хэмжээнэй ургалта ор-ходоо ехэ байба. Химическэ промышленность түргэнөөр гүжөө.

Арадай хэрэглэлэй олон эд-бара гаргаша түсэб үлүүлэн дүүргэдэнэ байна.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТҮЙ

38-дахы жэлээ гарана

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 173 (9620)

1961 оной июлинь 23, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

Мухаршэбэрэй Суул-гын совхозой хаали-шан Рынжит Базарма-шан байгша ондо үнээн бүриһөө 2400 нияо-грамм һу хааха уялга-тай. Тэрэ КПСС-эй XXII с'ездын нэгдэхэ үдэр хүртээр абанан уялгаа дүүргэхэ гэлэн зорилготойгоор ажал-лама, түүрүүшн хахад нэл соо 19 үнээдэйнгэ толгой бүриһөө 1591 килограмм һу хааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. Базар-жапова.

Ашагтай, олзотойл

Бурялан урладаг Бэрээн, Удэ голнуудай уулаздаа дээрэ хэдэн ута сагаан барилганууд холооо тобийлон харагдадаг. Мүн хад-жуугаарнь тоо томшгой олон дун сагаан тахлануудай тала дай-ды бурхөөн исалжа байхань үзэгдэнэ.

Энэмнэй Улан-Удын мяханай комбинадай шубунай ажыхы гэ-шэ. Эндэ оролдотой, шударгы бэрхэ хүнүүд хүдэлдэг гэжэ аба-лаар мэдэхээр юм. Шубуудыншье буур харгалзан хайнууд, байра-байдалынь зохиондоо түүхээрлэн-хэй. Нёдондо энэ ажыхын шубуу-шад тахиа бүриһөө 90 үндэгэ аба-жа тушаагаа. Харин байгша ондо энэхид тахиа бүриһөө дунда зэр-гээр 120 үндэгэ сугуулжа, хам-та 1 миллион 440 мянган үндэгэ гүрэндэ тушааха уялга абанхай. Мүнөө тэдэйн хэлээн үгэ хэ-жэ байхан ажал хоёрын алгас-нагуй гэхэд аиду болохогүй. Жэлэй түүрүүшн хахадта тус ажыхы бүхыдөө 858 мянган үндэ-гэ тушаагаа гэхэ гү, али тахиа бүриһөө дунда зэргээр 74 үндэгэ

Залуушые наа, шалгарба

Малай ашаг шэмэ дээш-лүүлгээр, илангаяа һу хаал-гаараа Зэдын аймагай «Заве-ты Ильича» колхоз аймаг дотороо мэдээжэ болонхой. Энэ хадаа колхозой малша-дай, хаалишадай оролдолгын аша үрэ мүн. Тус колхоздо дүй дүршэл ехэтэй, үнэн сэхээр ажалладаг хаалишад олон. Тэдэйн дунда залуу басаган Соня Дашеева орол-досото ажалаараа шалгарна. Нүхэр Дашеева гурбадахы жэлээ хаалишанаар хүдэлмэ-рилнэ. Эдэ жэлнүүдтэ хүдэл-жэ байхадаа үнээдые нааха, харууналха талаар баян дүй дүршэлтэй болоо. Оролдосотой хаалишан правленийн үгэ-лэн түсэбнэ, өөрынгөө абанан уялгыг жэл бүри нэрэтэй со-лотойгоор дүүргэжэ байдаг юм.

Долоон жэлэй гурбадахы жэлдэ Соня Дашеева үнээд-нээ хэзээ хэзээнэйхнээ ехэ һу наажа байнхай. Жэлэй эхинһээ хойшо даажэ байһан үнээн бүриһөө дунда зэргээр 988 литр/һу наагаа. Тингээд зунай харануудта һу хаал-гаа саг үргэлжэ дээшлүүл-нэ. Июнь нара соо үнээн бүри-һөө үдэртөө дунда зэргээр 6—7 литр һу наажа байһан наа, июль нарын эхээр хахад пууд һу наадаг болоо. Тингэ-жэ июнь нарада үнээн бүри-һөө 203 литр, июль нарын түү-рүүшн декадада 250 гаран литр һу нааһан байха юм.

Нютагай үүлэртэй үнээдһээ энэ тухай һу нааха гэшэ яһа-ла һайн амжалта гэжэ тэмдэг-лэхэ хэрэгтэй. Үнээдые хүхэ ногоондо һайнаар бэлшэһэ-нэй ашаар лэ нимэ амжалта туйлагдана. Үнээдэйнгэ яма-

раар эдээлжэ, бэл-шээрлэхэ хэр һай-наар садажа ер-һынь дүршэлтэй хаалишан холодоо шалгажа, адуулаг-шадтаа захяа заабари үгэжэ байдаг.

Комсомолка Соня Дашеева өөрынгөө мэргэжэл шадаба-рынь саг үргэлжэ дээшлүүл-жэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйн-гөө, мүн ондоошье голо ой-рын нютагуудай, түүрүү хаали-шадай баян дүй дүршэлые хо-лодоо шудалжа, арга шадаба-ритайн танилсажа байдаг. Үнээдһээ һу ехээр наахын ту-ла нүхэр Дашеева колхоз соо-гоо мурьсөөндэ оролсонхой. Урдань манай эндэхи бага бэетэй үнээдһээ өөдтэй ехэ һу наагдахагүй гэжэ тоолог-долог байгаа. Харин мүнөө эндэхи зон, илангаяа Цара-май нүхэр Цыремпиловэй хү-тэлбэрлэдэг хаалин гүүр-тынхид, үнээдһээ ехэ һу нааг-дажа болохо байһынь ойл-гожо абанхай. Жэшээлхэдэ, Соня Дашеева юрын лэ үнээд-һээ хахад жэл соо 988 литр һу наагаа бшуу. Тинхэлээрэ жэл соо нютагай үүлэртэй үнээнһээ дунда зэргээр 2 мян-ган литр һу наажа болохо байһанинь элирнэ.

Хаалишан Дашеева ганса-шые һу ехээр наадагаараа шалгардаг бэшэ, мүн хаали-шадайнгаа дунда соёл болбо-соролтой хүдэлмэри ябуулдаг заншалтай.

Партиянь XXII с'ездые нэ-рэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дэлгэрэн мурьсөөндэ «Заветы Ильича» колхозой Царамай хаалин гүүртын хаалишад, тэрэ тоодо комсо-молка Соня Дашеева эдэхи-тэйгээр оролсобо. Ингэжэ Со-ня Дашеева арал зондоо са-гаан эдээ, билтарма һу, тоһо ехээр бэлэдхэн үгэжэ байхын түлөө шармайн оролсоно.

Санжиг Табдаев.

Советскэ Союз Польша хоёрой хоорондохы хани барисан хэтэ үедөө хүжгэн бэхийжэ байхал

МОСКВА, июлинь 20. (ТАСС). Арадай Польшын тогтоһоор 17 жэл гүйсэбэ. Польшын алдарт арай, соци-алистическэ лагерин оро-нуудай ажабайдалдаахы энэ гайхамшагтай үдэрнэ мүнөө-дөө совет хүнүүд баар баяс-халантайгаар һайндэрлэбэ.

Польшын арада таларха-жа, тэрэннэ хүндэлжэ бай-ханаа элхэрхэйлэн мэдүүлхын тулада Москвагай ажалшад болон олонинтын түлөөлэг-шэд СССР-эй арадай ажыхын туйлалтанууды харуулан выставкын конференц-зал соо суглараа. Польшын Арадай Республикаһаа СССР-т бай-даг элшэн сайд Болеслав Яшук, посольствын хүдэлмэ-рилгэшэд, Польшоһоо ерлэн бусад айлшад зал соо байл-саа.

Польшын Арадай Республи-каһа 17 жэлэй ойдо зориул-дан баярай суглаае КПСС-эй МТК-гэй секретарь Р. Ф. Деметьева нээнэн байна.

СССР-эй Наукуудай ака-демии славяноведения ин-ститудай директорэй орлшоо, советско-польско хани барисанай бүлгэмэй правленийн түүрүүлгын орлшоо И. А. Хренов, «Калибр» заводой коммунистическэ ажалай ударник А. П. Хохонов, Мос-квай областин Крупскаягай нэрэмжэтэ педагогическа ин-ститудай студентка О. Смир-нова гэгшэд суглаан дээрэ үгэ-хэлэ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ Профессор Ф. Н. Петровто Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Профессор Ф. Н. Петровый наян табатай болоһонтой да-шарамдуулан, Коммунистиче-скэ партиянь, Советскэ прави-тельствын үмэнэ ехэ габыатай байһынь тэмдэглэжэ, нүхэр

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Л. БРЕЖНЕВ. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ. Москва, Кремль. 1961 оной июлинь 21.

Д-р Кваме Нкрума „Электросила“ гэжэ заводой хүдэлмэришэдтэ айлшалба

ЛЕНИНГРАД, июлинь 21. (ТАСС). Д-р Кваме Нкрума, тэрэнтэй суг ябалсаһан хү-нүүд С. М. Кировэй нэрэмжэ-тэ «Электросила» гэжэ завод-то мүнөөндэ ошоо. Ганын арай түлөөлэгшэд предпри-ятийн цехүүдые хараа, хүдэл-мэришэдтэйн хөөрэлдөө.

ОАР-эй АРАДЫЕ АМАРШАЛГА

ОАР-эй арадай ажабайдал-дахы гайхамшагта үдэртэй — июлинь 23-най революцийн үдэртэй дашарамдуулан «Ара-буудай Нэгдэмэл Республи-ка» президент Гамаль Абдель Насерта СССР-эй Министр-нүүдэй Советэй Түрүүлгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Вер-ховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Л. И. Брежнев амаршалгын телеграммууды эльгэһэн байна.

Оронуудаймнай хоорондо унинһөө хойшо тогтоһон хани ёһоной харилсан амжалта-тайгаар үгжжөөр, энэ хадаа ондо ондоо нийтын-политиче-

Ибрагим Аббуд Узбекистанда айлшалһаар

ТАШКЕНТ, июлинь 21. (ТАСС). Узбекистанда ошоод байһан Суданай Республикын Зэбсэгтэ хүсүнүүдэй Верховно Советэй Түрүүлгшэ, премьер-министр, генерал-лейтенант Ибрагим Аббуд Узбегэй ССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Я. С. Нас-ридиновада, республикын Министрнүүдэй Советэй түр-үүлгшэ А. А. Алимовта энэ үлгөөгүүр айлшалжа ошоо.

Удаань хүндэтэ айлшан Ташкент шадарай, Янги-Юль-ска районой Ленинэй нэрэм-жэтэ колхоздо ошоо. Хүдөө ажыхын артелинь хлогой плантацинууды, мал ажалай фермы генерал-лейтенант Ибрагим Аббуд, тэрэнтэй суг ябалсагдаг хараһан байна.

Ибрагим Аббуд, тэрэнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд үдын хойно Ташкентдэ бусажа ерээ.

ШАДАМАР ВЭРХЭШҮҮЛ ТҮРҮҮЛБЭР

«Октябрьский» совхозой За-рубино тосхоной гүүртн наа-лишад байгша ондо үнээн бү-риһөө 1800 литр һу нааха уялгатай. Мүнөө хахад жэлэй дүн гаргаад байхада, эдэ наа-лишад үгэдөө хүрхэнь дамжаггүй байһанинь элээр харагдана.

Оролдосо үүсхэлээ гарган ажаллажа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө жэшээ харуулдаг наалишан Вера Хакимова жэ-лэй эхинһээ хойшо үнээн бү-риһөө 1434 литр, наалишад Софья Ахметьянова — 1071, Елизавета Зарубина — 1051 литр һу наажа, совхозойнгоо, мүн Зэдын аймаг дотор му-рьсөөндэ түүрүүлжэ ябанал.

— Жэлэйнгээ уялгыг КПСС-эй XXII с'ездын нэгдэхэ бо-лотор дүүргэхэ аргатайбди. Малнай зунай зүлгэ ногоон дээрэ гаража, хоол хошоор ядалдахаа болоо, — гэжэ гүүртые даагша Иван Афанасьевич Протасов баяртай-гаар мэдүүлэ.

Иимэ амжалта хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, наалишадай оролдосотойгоор ажаллаһа-най, мүн үхэр малаа һайнаар харууналһанай ашаар туй-лагдаа. Наалин үнээд хээр-ын тунга ногоотой газараар үлгөөнэй 5 часһаа үдэһын 11 час болотор адуулагдана. Наагдаһан литр һу бүридэ 300 грамм хараатайгаар та-ха таряанай зүйл үнээдтэ үг-тэнэ.

Тинхэдэ фермынхид үнээдые искуственна аргаар үр-жүүлжэ хэрэгтэ ехэхэн анха-рал табигдаг. Тингэжэ үнээд һубайрдаггүй, тугалнуудын-шые тобир дороун абтана. Мүнөө фермынхид үдэрһөө үдэртэ амжалтаа улам арь-бадхажа байнхай.

Б. Ябжанов.

200 ТОННО СИЛОС ДАРАГДАА

КАБАНСК. (Телефоноор аб-таба). Энэ жэлдэ малай тэ-жээл элбэгээр бэлдхэжэ аба-хаар шиндэлэн Кабанскын совхозой нэгдэхэ отделинни-хид үбнэ хураалга, силос да-ралгын хүдэлмэринэ эмхи-тэйгээр ябуулна.

Хураалгын эхилһэнһээ хой-шо тус отделиннэ эмхидхэг-дэһэн үбнэшэдэй 4 звено бү-хыдөө 500 гаран центнер үб-нэ соможо абаа. Нүхэд Н. Шишуркин, С. Залуцкий гэгшэдэй даадаг звенонууд ажалаараа шалгарна.

Үбнэ хураалгын хажуугаар силос даралга түлэг дунда. Нүхэр С. Залуцкийн хүтэлбэ-рилдэг тусхай звено 200 га-ран тонно силос даража абан-хай.

В. Смолин.

Республикын колхоз, совхозуудта үбнэ хураалгын ябаса тухай

1961 оной июлинь 20-ной мэдээн (Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Колхозуудта	Бүхыдөө сабала-һанинь	Совхоздо абал-һа	Нийм
Байкало-Кударин	2	—	—
Баргажанай	24	87	—
Баунтын	13	83	—
Бичурын	5	—	—
Закаменай	2	3	—
Кабанскын	1	—	—
Мухаршэбэрэй	4	—	—
Прибайкалийн	16	4	—
Тарбагатайн	4	15	—
Түнхэйн	8	4	—
СОВХОЗУУД:			
Оймурай	19	9	—
Шергинскэ	4	34	—
Баргажанай	23	85	—
Кутурканай	11	79	—
Бижурын	16	—	—
Окино-Ключевскэ	3	—	—
Ларуин	2	—	—
Нартайн	3	12	—
Байгалын	6	45	—
Кабанскын	1	—	—
Саянскэ	0,5	—	—
Хорин	0,5	—	—
Чесанын	0,2	—	—
Республикын турналгын станци	9	12	—

ПРОФСОЮЗЫ ХҮДЭЛМЭРИ

СЪЕЗДЫН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨНДЭ — ҮРГЭН ДАЛАЙСА

Республиканын промышленна предприятинууд болон совхозуудай хүдэлмэришдэе партинь ХХП съездын нэрэтай солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрэн мұрысөөндэ эдэхитэйгээр оролсонхой.

Улан-Удын ПВЗ, «Электромашин» завод болон бусад олон предприятинуудта КПСС-эй съездэд зориулан ажалай бэлэгэй дэлгэрэн бий болгодож, танд түүрүшын ажалтанууд бэлэгдэж эхилээ. Мүн съездэ коллективийнээ уялгаа дүүргэһэн тухай мэдээсэл догара тахиха эрхэ олохын түлөө мұрысөөн хаа хаанагүй дэлгэрэнхэй.

Унгарын хахад жэлэй дүн хараад үзэхэдэ, республиканын промышленноды 10,5 мянган тонн цемент, 2,6 мянган хөнгө шифер, 26 мянган метр ноонин бүд болон бусад зүйл, хамтадаа 2.831 мянган тухаригай продукция түсбөө гадуур үйлдэбэрлэн гаргаба. Тиммэлэй цемент-шиферэй заводой шулуу гадгалын цех хахад жэлэйгээ түсбэ июлинь 19-д дүүргэһэн байха юм.

Партийн съездэе хайнаар угтахын тула совхозуудайн хүдэлмэришдэе мүн эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Совхозуудайн халбаринууде ажахын тоосоондо оруулха хүдэлмэри үргэрөөр эрхилдэгээр. Энэ талаар Кударын совхоздо ябуулагдажа байһан хэрэг эхэл хайнаадаг. Энэхүү мал ажалдай бүхн бригаданууд ажахын тоосоондо ороод, түүрүшын хайн дүнгууде туйлажа захлаа.

Республика доторнай коммунистическа ажалай түлөө тэмсэл улам эршдэнэ. Энэ гүмэгэй удаа наһартай хүдэлөөндэ бүлэг бүлэгөөрөө, коллективээрээ оролсогдо болоно. Ийнхүү онсолон тэмдэглэмээр. Мүнөө үедэ 58 томо, томо предприятинууд, тэрэ тоодо паровоз-вагонно завод, парин сэмблын фабрика, «Электромашин» болон шалы заводууд, ахар 3400 цех болон халанууд, совхозуудай олохон ферма болон отделениеууд, малшадый бригаданууд коммунистическа ажалай коллективүүд болохын түлөө, 62 мянган хүн коммунистическа ажалай ударник болохын түлөө тэмсэнэд.

Турал партиягаа ээлжэтэ съездые ажалай архим бэлэцтэйгээр угтах, долоон жалай гурбадахи жэлдэ абһан уялануудад ажалтатыйгаар бэлдүүлхэ харгата социалистическа мұрысөөнэй айхабтар нүгөөтэй байһа тэмдэглэхэ шухала. Ушар иммүдэ профсоюзудай организацинууд, ажахын хүтэлбэрлэгшдэ социалистическа мұрысөөн хүтэлбэрлэхэ, эмхидхэхэ үүргээр дэмжэлдүхэ, ажал хүдэлмэрид аналтай тунатай шэнэ шэнэ эдэхэ үүсхэл, түүрүшүлэй дүй дүрмэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилгоо улам хайнаар бэлдүүлхэ ушартай.

КПСС-эй ХХП съездын хүндэлэлдэ абһан уялануудад дүүрхмэйн тулаа профсоюзудай олохон эмхидхүүд социалистическа мұрысөөн тодорхой хайнаар хүтэлбэрлэнгүй, эмхидхэхэ үүргээр булар бэлдүүлхэ.

АЖАХЫН ТООСООН — ЭГЭЭЛ АШАГТАЙ АРГА

Хайтын аймагхид хонин амалаа, мүн эбэрт бодо малай, гахайн ферманууде июль август соо, тарган амалаа 1962 оной январин 1 болотор ажахын тоосоондо оруулжа дүүргэхээр шимдээ.

Мүнөө колхоз, совхозуудта газар таряаланһаа, адууна малһаа ашар шэжээ — эдэе хоолой зүйл элбэг эхээр, гаргана багатайгаар ажахын тула нэн түрүүн бүхн халбаринууде зохио руун томодохжо, ажалын тоосоондо оруулха, тэндэхи эмхидхэлэй хүдэлмэри эрид хайжааруулха, түлөөлөнхэ гүмүшүүлхэ харгатай байһанинь элбэг.

Энэ талаар республиканын олохон ажахын уудата гортой хүдэлмэри хэлдэж байна. Жэшээндэ, Кяхтын аймагтай Лопиний нэрэмжтэ колхоздо, Кударын совхоздо үйлдэбэрлэн бүхн халбаринууд ажахын тоосоондо оруулдагд, шэнэ гүмүшээр хүдэлжэ эхилдэг. Тэримэдэн эндохим бусадшы ажахинуудта энээн тушаа баһал түрүүшын ахам хэлдэжэ байһанхэй.

Тэгсгэн Кяхтын совхоздо энэ асуудалаар экономическа конференци үнгэргэгдэж, тэндэ аймагтай ажахын уудай хониншод, хаалинад, тарган ажалай бригадинхид, хүдөө ажахын мэргэжлэдэ, фермэ, отделениеуудай хүтэлбэрлэгшдэ олоороо хабаадласа. «Бүхн халбаринууде ажахын тоосоондо оруулха» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Бүхн халбаринууде зохио руун томодоход, тэдэниие ажахын тоосоондо оруулдаг байһал, хаа халбаригүй ажалай гаргана эрид хонгодож, абһан л-продуцциин, өөрөөн үнэ сэн хураггүй химдарха, сэрбэлээ доход эхээр оруулдагха байһанинь элбэг. Юуб гэхэдэ, ажахын

хүдэлмэришдэе бүхэн түс түсөөдэ алмалта хэжэ гүмүшдэнхэй. Энэ заводой вагон-хабаралгын цехинхид хүн бүхн 300 тухаригай алмалта хэжэ гэхэн уялга аманхай.

Мүнөө, эдбэе материал алмаха, юмээс гамнаха гэһэн энэ үүсхэлэе хаа хаанагүй дэмжэхэ тон шухала. Энэ харгате профсоюзудай эмхидхүүд лэ хуудбэрлэхэ, эмхидхэн дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Предприятия болон совхозууд бий байгаа арга боломжонуудад гүйсгэ дээр харгалзхын тула үйлдэбэрлэн зүбөөн, ухаалан зохиоло, уралан нарижуулгын эмхидхүүд болон научнотехническэ бүгэмүүдэй хүдэлмэри эрид хайжаруулха ушартай. Харин энэ хэжэ профсоюзудай эмхидхүүд үйлдэбэрлэн харгэ руу муса хабаадуулна гэмээр.

Жэшээнь, Кабанский, Хорин, Яруунын совхозуудай үйлдэбэрлэн зүбөөнүүд ямаршые худамари огт хэдэгүй байха юм. Хурбын дэспрохозой, № 2 барилгын трест, Циликанай алтайн уурхайн управленин профсоюзай комитетуд уралан нарижуулха хүдэлмэридэ хүдэлмэришдэ болон алба хаагшдые хангалгүйгээр хабаадуулдаг. Иммүдэ энэ нутагуудта уралан нарижуулдагд, ухаалан зохиолд тон зүбөөн, 100 хүний нэгиниинхэ лэ уралан нарижуулалта байха юм. Харин түрүү предприятинуудта 4 хүний нэгиниинхэ эрхэ бэшэ уралан нарижуулалта байдаг бшуу.

Имэс эхэ ехэ дутагдалнууде дары үсэхдэхэ, техническэ дэмжэлтын асуудал тушаа ходо наһал бодоо хандуулжа байха, ажахынхид хүдэлмэри, бүтээжэ гаргалан продукциянгаа наһар алиные талааһаан шалгажа байхые облпрофсөөдэй пленум профсоюзудай комитетүүдэй үмэнэ шанга эрилтэ табиһан байһа.

Тиммүдэ социалистическа мұрысөө хүтэлбэрлэхэ зуура, профсоюзудай комитетүүд гүрэнэй түсбэ, уяланууде дүүргэһэн тухай тоо мэдэнэй лаб бата, үнэн байхые наһар шалгажа байха уялгатай. Түсбэ, уялануудай дүүргэлтэ, мұрысөөнэй дүнгууде холд хамтын суглаанууд, үйлдэбэрлэн зүбөөнүүд дээр хэлсэжэ, зүбшэжэ байха гэһэн профсоюзудай эмхидхүүдэй хүндэтэйшье, харюусалгатайшье зорилго болоно.

М. ГАСЬНОВ, облпрофсөөдэй секретарь.

Х о ё р о н д о о д у н

Зэдын аймагтай Бургалтайн «Мир» колхозой хониншодый бригаданууд ажахын тоосоондо оруулдагланхай. Ажал эмхидхэхэ энэ шэнэ гүмүшье колхозингууд эхэтэ хайшаагаад, оролдосотойгоор ажаллана.

2-дохон отделениин Доодо Бургалтайдахи хониншодый бригада (хүтэлбэрлэгшэнь Б. Б. Банзаракцаев) энэ жэлдэ хонин бүрийнхэ 2,7 кило-

Аймагтай экономическа конференциһэ

дологн хэжээ хэзээнэйхидээ эрид дэмжэлхэ. Гадна хониншод гансал бүхлөөн тушаалан мяха, ноононойгоо хамжээгээр түлөөнэ абаха болоно.

Наһага ажахын тоосоондо ороод хүдэлжэ байһан бригадин ахалагша хониншод Ф. Г. Осеев энэ хэлхэдээ нигжээ хөөрбөг.

Бригаддамнай 11 хүн хамта 3100 хони, хургадае дайнаа абаад, харуулажа байна. Сабналан, бэлээрлэн газартай, тухай машина техника, мори унаатай болонхид. Мүнөө үедэ малда тэжээл бэлдэхэ тон харюусалгатай хүдэлмэрин хайа ороод байна гэһэнэ. Энэниие хайһан гэжэ зүбөөр эмхидхэхэ тушаа үшөөл дүй дүрмэлдэгдэнхэй. Тиммүдэ совхозой дирекци, зоовет-мэргэжлэдэ манда бодото туһаламжа хургажа абаха гэжэ найдахаар.

ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДҮН ЮУ ХАРУУЛНА?

Энэ жэлдэ Кударын совхозойхид бүхн халбаринуудад зохио руун томодоход, бүтэнь ажахын тоосоондо оруулаа. Жэшээндэ, энэ урлан байһан жэжэ таруу отаруудай орондо ажахын тоосоондо оруулдагд, томодохолон тухай бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдэниие дүй дүрмэлтэй, эдбэх хониншод хониншод нүхэд Доржиев, Циликанова, Буянтүев, Васильева гэһэн хүтэлбэрлэнэ. Бригада бундэ 9—13 хүн хамта 1500—2000 хони даажа абаад харууналдаг. Тэдэниие хониншод, зундаа даажа абаһан сабналан, таряалангай газарые уялга, үтэгжүүлхэ талаар нилээд хэжэ хүдэлмэри хэжэ. Энэниинь ашаар үбнэ ногооной болон бусдые ургамал-

Энэ сэрбэе гоор, жэршүтэе барихархид хойр дэлхэр байшануудай байдаг үлсэе Коммунистическэ нэрэтай болонох. Энэ гүрнүдэ бүтээжэ дорюу алмалта долоон жэршүтэе гурбадахи жэлдэ барилгалан байха юм. Харин энэ гүрнүдэй байдаг газарта эмхидхүүд тооноон сагаан тала дайда байгаа бшуу.

Шэнэ гүрнүүдтэ орожо, түб-

РЕДАКЦИДА ЕРЭНЭН БЭШЭГҮҮДХЭЭ

Радиомнай дуугарха юм гү?

Сталиной нэрэмжэтэ колхозой Инзагатын отделенидэ колхозой түб центр оршодог. Манай колхоз ажал хүдэлмэрингөө, барилга соёлонгоошье талаар Зэдынгээ аймгасоо түрүү зэргэдэ ябалсадаг.

Колхозой радиоузелай урда жэлүүдтэ хайнаар хүдэлдэг байхадан, колхозингуудтай амарха сагтаа Москваһаа, республикынгаа нислэл хотондо радио шагнадаг байгаа. Харин мүнөө дүлүн байл болонхоор аяар 8 нара болообди. Радиоузелай хүдэлхээс болонхон дээрһээ Юрий Алексеевич Гагаринай дэлхэйе

Д. Доржиев.

Хэзээ дүүргэгдэхэ барилга бэ?

Түгэнэ нутагтай Боом тосхондо эхин хургуули тогтохоор хори гаран жэл үнгэргөө юм. Тээд мүнөө хүрэтэр энэ хургуули зохиод байртай болоодуй.

Харин «Эрдэм» совхозой дирекци хүдэлмэришдэингөө хүүгэдтэ ханаагаа табижа, хургуулин нэгэ хайн байһан нёдондо жэлһээ барилга эхилдэг. Мүнөө болотор дүүргэгдүй байһа.

Хуралсалай жэл эхилхэ ойртожо байна. «Эрхэлдэггүй»

байтар сентябрийн нэгэн болошодоол магад, тээд энэ хургуулин гэрэй барилга хэзээ дүүргэгдэхэ гэхтэб?

Энэ үедэ совхозой дирекци барилга тухайгаа оройдоошье мартажархидан хэбэртэй. Тинхэлдэ, урдан байһан «хургуулин» байһан заһабарилгадажа эхилдэгдүй. Олонхи ушарта ногтуу ябадаг прораб Журавлевоий нойрхоо нэрихыень хүлээжэ байха саг үнгэрөө бэшэ гү гэжэ наһаглана.

Ажахын тоосоондо бригадануудай хүдэлмэридэ колхозой правлени туһалха, анхарха ёһотой.

С. Новак.

гүртнүүдэ ажахын тоосоондо оруулдаг ашатай тунатай байһанинь мүнөө элээр харагдажа эхилээ. Жэшээндэ, совхоз нёдондой энэ үеынхидэ орходо 548 центнерээр эхэ һу абаа. Тинхэдэ абһан центнер хүнэй өөрын үнэ сэн нёдондойхидо 1,1 тухаригөөр химдарһан байна. Энэ талаар Алтайн отделениин хаалин гүртнүүд бүришье хайн амжалта туйлаа. Тус гүртнүүд 22 хүн ажаллана. Тэндэ 140 үнэдэ, 9 морид, нэгэ «ДТ-54» трактор, косилка, тармуур болон бусад эр зэмсэг даалгагдажа үтгэнхэй. 351 гектар газартай. Эндохид түсбөөрлөгөө ёһоор 1673 центнер үбнэ, 1000 тонно сясос, баһал мянгад центнер корнеллод хурян бэлдэхэ юм. Гүртнүүд нилээд эхэ тэжээл гансахан өөһадыньгөө хүсөөр бэлдэхэбди гэжэ мэдүүлэнхэй.

Тус конференциин хүдэлмэридэ Кяхтын аймгүйсэкомой түрүүлэгшэ нүхэр Хоршых, партиян райкомой секретарь нүхэр Федоров, КПСС-эй обкомой хоёрдох секретарь нүхэр Бирюнов гэгшдэ хабаадласа, үгэ хэлээ.

Эндэ хабаадласагшад үйлдэбэрлэн халбаринууде ажахын тоосоондо оруулдаг ашар олзотой, абһан продукция өөрын үнэ сэнгэй эрид химдарха байһаниие хараадаа абаад, аймагтай колхоз, совхозуудта хониншод, эбэрт бодо малай, гахайн ферманууде ажахын тоосоондо оруулха бэлдэхэлэй хүдэлмэри июль, август соо хэжэ дүүргэхэ зорилго табиа. Тинхэдэ тарган ажалай бригаданууде эрэхэ жэлэй январин 1 болотор ажахын тоосоондо оруулжа дүүргэхэ байна.

ХИМДА СЭНТЭЙ ГҮН ЕХЭ АБТАНА. Тус совхозой главно зоотехник нүхэр Терентьев үгэ хэлхэдээ, нигжээ мэдүүлээ:

Хониншоды мэдэлээр, һу хаалин гүртнүүдэ ажахын тоосоондо оруулдаг эдбэ бэрхшээлүүд тохёолдогд байна. Тиммүдэ бидэ дүүрхэн хониншоды ехэхан хүдэлмэри хэбдэг. Бүхн гүртэ, ферманууд дээ түс тустан томодохож, шаһаар эмхидхэд, тэндэ тухай таряалан, сабналангай, бэлээрлэн газар таһалжа үгөөнхэй. Мүн малда халы шэнээн үбнэ тэжээл бэлдэхэдэ, ямар продукция абаха, халы шаһаар мунгэ зөөри гаргалмалх гэжэ түсбэ, даабари таидагдэ үгтөө. Хаалин

В. ВАНЧИНОВ, КПСС-эй райкомой пропагандист.

АТЕИЗМЫН ПРОПАГАНДАДА КОММУНИСТ ВҮХЭН ХАВААДАХА УЯЛГАТАЙ

(Иволга тосхондо болоһон партийна суглаанһа)

Хамтын партияна суглаан Иволга тосхондо болобо. Хаяхан боложо үнгэрһэн КПСС-эй Бурядай обкомой VII пленум дээрэ хэлсэгдэһэн «Мүнөөнэй эрхэ байдалда партияна пропагандын бэлдүүлхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой хэр зэргэ бэлдүүлэгдэжэ байһан тухай Бурядай обкомой секретарь нүхэр Д. Д. Лубсанов энэ дэлгэрэнгүйгээр хөөрөжэ үгэбэ.

Республика дотор ябуулагдажа байгаа соёл сурталай хүдэлмэри юрэнхы дээрэ хайжарбашье, үшөөл эхэ дутагдалнууд бин гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээд, һуралсал-туршалгын ажахын партияна организациин хүдэлмэридэ ушардаг дутуу дунданууд тухай тодорхойгоор тогтобо.

Партияна организаци илангаа атеизмын пропагандыс бодото байдалтай хүсэд холбожо шалануугүй, бурханда хүзүгтэй зарим хүнүүдэй дунда тухай хөөрлөөнүүдэ ондоошье хүдэлмэри тон һулаар ябуулна. Һуралсалай ажахын газар дээрэ байдаг Иволгын ласанай ламанар марксизм-ленинизмын һургаалда харша удхатай номлолоо шэнэ үс сагтай зохицуулан тарыхаа аһан шадлаараа оролдона бшуу.

Тиммүдэ илангаа наһанай илгаас хараадаа абажа, научнот-атеизмын асуудалаар ойлгууламжын хүдэлмэри шадлан бэрхээр, болгоомжотойгоор ябуулха гэжэе коммунист бүхэнэй нангин уялга ха юм.

Имэ харюусалгатай хүдэлмэридэ эдбэхитэйгээр хабаадласхын орондо зарим коммунистууд өөһэдөө бурханда мүргэлдэ гээшэ. Жэшээнь, коммунист, бригадир нүхэр П. Шунковой гэртэ булан бурханы бурханы дүрэнүүд үлгөөтэй байһаг.

Мүн нүхэр Г. Овчинниковые абаад хараа. Энэ нүхэрнэй олон жэлдэ партиян гешүүн байбашье, мүнөө хүрэтэр бурханаа хахасагүй. Нэгэ талаһаа бурханда хүзүглэдэг, нүгөө талаһаа партияна билет кармаандаа хээд ябадаг хүнийе ямар үзэлтэй хүн гэжэ нэрлэхэ ёһотойб?

6-дахн отделениин партияна эхин организаци (секретарь нүхэр Бальжинимаев) атеизмын пропаганда анхараалаа оройлоо табиһагүй. Зонной дунда ойлгууламжын, хуулуулгын хүдэлмэри ябуулхын орондо, нүхэр Бальжинимаев өөрөө эмхи журам элдэжэ, саг үргэлжэ архи уугаад ябалгад болонхой. Тэндэхи зарим хүнүүд шэнэ гэр ламын заажэ үгэһэн газарта баридаг. Тээд тэндэхи коммунистууд тиймэ зонной дунда юу хэнэб? Юушье хэнэгүй ха юм.

Тинхэдэ 5-дахн отделениин зарим коммунистууд эмхи журам элдэжэ. Жэшээнь, партияна эхин организациин секретарь нүхэр Богданов, комсомолой организациин секретарь нүхэр Шаталов хоёр амаараа гаратар архи залгаад, хургуулингаа директорые ээрлэн муухайгаар доорможлохоо гадна, бодохоёо болоторно сохижорхөө.

Д. Ошоров манай тухай кор...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кударын совхозой ажахын тоосоондо ороон Алтайн отделениин хүнэй товариан ферманууд тухай хайн нэгэн Мария Очиртарова.

АХА ДҮҮНЭРЭЙ ХАЛУУН ХАНИ БАРИСААН

МҮНӨӨНЭЙ АЖАБАЙДАЛ—ГОЛ АСУУДАЛ

(РСФСР-эй уран зохиолшодой Союзай правлениин түрүүлэгш нүхэр Л. С. СОВОЛЕВОЙ түгэхэдэй үгдөө)

Уран зохиолшод уншагшадтаяа уулзана, хөөрлэдэнэ, зүбшэнэ.

Сэдхэл зүрхэ доболгосоор

РСФСР-эй уран зохиолшодой правлениин секретариат ажалаа дүүргэбэ. Гурбан үдэрэй турша соо хэрэгтэйшье, ноирхолтойшье хөөрлэдэн манай бурят литература тухай болоо.

Секретариатай ажалда хабаадалсаан уран зохиолшод уншагшадтайгаа уулзахаа политгээрэлэй байшанда эрбэбэ. Энэ минн уулзалта бэшэ, харин аха дүү литературнуудай уран зохиолшодой уулзалга болоо. Юб гэхэдэ, уншагшадтай урда Москвагай, Кабардино-Балкарийн, Ленинградтай, Яхалай, Хальмагай, Башкирийн, Эрхүүгэй мэдээжэ уран зохиолшод зохиолнуудаа уншаба.

Советскэ литературатад уннйи ажалладаг томо уран зохиолшодой нэгэн В. П. Катаев залуу уран зохиолшодые арадайнгаа ажабайдал бэйлг шадабаритайгаар харуулхы уряаланхайнгаа һүүлээр, «Юность» гэжэ журналайнгаа хүдэлмэрийн түсэб тухай хөөржэ үгэбэ.

Саашадаа поэдүүдтэ үгэ үгтэнэ. Алмазаар баян Яхад оройнгоо ажалшадтай зүгнөө халуун баярые хүргөөд, поэт Семен Данилов «Миний ород хэлэн» гэжэ шүлэгөө ханхисаа уншаба. Кабардино-Балкарийн поэдүүд Кайсын Кулиев, Алим Кешоков, хальмаг поэт Давид Кугультинов, оройд мэдээжэ поэдүүд Николай Рыленков, Сергей Орлов, Сергей Васильев, Николай Доризо, оройд суута оршуулагша Семен Липкин, Черкесин шүлэгшэ эхэнэр Раиса Ахматова, Тувын Сергей Пюрбю болон Буярадай поэдүүд Цылен Галсанов, Николай Дамдинов, Дамба Жалсарев, Дондок Улзытуев, Цырен-Базар Бадмаев гэгшээр уран шадамараар шүлэгүүдэ уншажа, сугларашадай сэдхэл зүрхые хүдэлгэбэ.

В. Бильдушкинов.

УРАН ЗОХИОЛШОДТОЙ МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

уран зохиолшодой суглаанай үедэ юу ноирхоон тухайнь асууна, манай ноирхоондент айлшадта хандаан байна. Харюунуудын энде толилогдоно.

Л. А. РАССН.1Б (Москва):

Танай үлэмжэ хүндэшэ нютага үнэгэрлэн үдэрнүүднэ, Эхэ орондоо хизааргүй дуратай, эрдэм бэлгэ тээшэ эрмэлзэн ажаллаа дорюун бурят нүхэдтэй уулзаһамни бүхы наһан соом марташагүй.

Угаа хайханаар угтаһандатнай улаан зүрхэнэй баяр хүргээнэ.

Танил тала болоһон илдэм хөөрхэн эдируулдэ амар мэндэ.

А. САЛАХЯН (Москва):

Орон нутагайтайн огторгой тэнгэри, орьёлон байгаа хада уулашье гайхалтай хайханаар үзэгдэбэл, Гэбшье гэзэн хайруул эрээдүй—коммунизм байнгуулагша арад түмэнтэй арсагүй сарюун лэ. Тэдэнэй ашата хайхан ажал хэрэгүүдтэнэ, амжалта юрөөнбэ.

Мүн тэдэнэй айхатар, хөхөр талархажа байһанаай «Бурят Үнэн» газетээр дамжуулан мэдүүлнэ.

Д. Н. РОМАНЕНКО (Москва):

Улан-Удын түмэр замай дөлөгө хүдэлмэришэн болон алба хаагшадтай золгоходоо, бурят арад зон гэзшэ түрэл литературатаа түрбэлгүй эхэ дуратай юм байна гэжэ ойлгооб.

Хүдэлмэришэд тухай номууды бэшжэ байхымайн тэдэнэр уралаа нэм. Тэрэ захяанэ Москвагайнгаа нүхэдтэ дамжуулаба.

Мүн хүдэлмэришэд, түмэр замшад, барилгашад тухай рэссказ, очеркнүүдые саг ургэлжэ толилог байхынь «Бурят Үнэн» газетэдэ хүсэнбэ.

Ж. БАЛДАНЖАБОН (Буярадай Агын национальна округ):

Дүрсэ хэлбэрээрэ үндэнэй, удха шаһараараа социалистическэ манай бурят литературын хүгжэлтэдэ яшаагүй эхэ удхатай, манай зохиолшод хушэ шадалда, эрмэлзэл зоригто дали ургүүлһан суглаан—РСФСР-эй уран зохиолшодой Союзай секретариатай зүблөөн Улан-Удэдэмнай боложо дүүрбэбэ.

Энэ зүблөөнэй эндэр хадаа аха дүү арадуудай хани барисаанай, нүхэрлэлэй сог залмта эндэр болоһонийн ямар хайхан гэзшэб!

Иизэд байхада, бүхы хүсэ шадалаа зангиан, мүнөө сагайнаа баатарнууд тухай зохиол бэшжэ хүсэл минш до соо доһолон байна.

Бэшхэб даа, нүхэд! Баяртай!

О. Ф. КОРЯКОВ (Свердловск):

Газар нутагтайн үзэсхэлэм гоёл даа, Танайда ерэндэнэ ехэл шүүгээбэ. Олон нүхэдтэйшье болооб, Бурят уран зохиолшоды танилсааб.

Түрэл хэлэн дээрэ хэблэгдэн гарада «Бурят Үнэн» газетын уншагшадта зол жаргал хүсэнбэ.

А. ПОРЯКОВ.

М. СЕРГЕЕВ (эрхүү):

Хүндэтэ нүхэднэ! Танай нютага ержэ, халбаран хүгжэжэ байгаа республикетнай хараха бүхэндөө сэдхэл зүрхэни баяраар билгэһан байдаг лэ.

М. Сергеев.

УРАН ЗОХИОЛШОДТОЙ МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Уран зохиолшодой суглаанай үедэ юу ноирхоон тухайнь асууна, манай ноирхоондент айлшадта хандаан байна. Харюунуудын энде толилогдоно.

В. П. КАТАЕВ (Москва):

Бурят арадай уран зохиолшодой, түрөөр хүгжэжэ хойрошодойшье амшадтайгаар урхага литератургаар гансал нютагайлика соогоо бэшэ, харин Советскэ Союз, дэлдээр бурят уран зохиолшодой уншагшадта байхынь олоо оролдохо, мэргэжэл бааряа улам дээшлүүлхэ.

Манай эндэ ержэ, олон ойлгооб. Уран зохиолшодой шэнэ юмэ үүсэхын олоо оролдохо, уржаа ханхые зон байна. Ехэл амалба.

Оройнгоо аша туһада манай бүри ехэ амжалтануудтайлахметнай, хайн хайаахуухыетнай хүсэнбэ.

С. С. ОРЛОВ (Ленинград):

Урэлжэ хура бороотой, манай бүрхэ байдаг Ленинград орогто ажаһуудаг манай Сибирь нютагы юмнэ, ходоодоо сэдхэжэ хүйтэн хүйтэй, халхи шургатай нүхээр ханадаг байгаа. Манай эхээр эндүүрээ гэзшэ Сибирь нютаг үнэн дээрэ ондоо байшоо. Наранай элшэ гэрэл ямар хүрээшэб? Гэбшье орон нютагай гансал халуун нараа бэшэ, харин айлахан ханхые аятай зохидоор угта байханаараа манишэ туулаа.

Манай урин налархай уулзалта хэзээдэшье мартахагүй.

Урха сагайнгаа дүтэлнэн хашрамдуулан, «Бурят Үнэн» газетын хүдэлмэрилэгш бүри ехэ амжалтанууд хүсэ байнаба.

В. ДЖИМБИНОВ (Хальмагай АССР):

Манай усаата бурят арадайнь баян литературатай хандаа омогхоноб.

Уран зохиолшодтойнай манай нюраараа уулзаһандаа баартайб. Хэблэгдэнэ манай уншааһаа холо зон байба. Тимэ тула манай дүхэ түгэлдэр номуудые хэбжэ шадаха байһандань манай этгэзэбэ.

Бурят уншагшад, уран зохиолшодой найдахадатнай манай.

Манай уран зохиолой зүйлшье «Бурят Үнэн» газетын оролтодог байһынь тон толилоб.

«Бурят Үнэн» газет болон манай олон умшачнрт — халуун манай.

Н. КУЛНОВ (Кабардино-Балкари):

Бурят нүхэдтэйгөө эдэ үдэрдтэ ханилжа ябахада, хальмаг номин байба. Түрэл каздаа бусахадаа хүхэсэ сэлмэг тэнгэри, хүндэшэ зоншал, хүхюу хайхан үзэлэлтэй хубишье бөлөөр абаха ошохо.

Р. Кузнецов.

публикануудта болон областнуудта олоор эльгээжэ байха гэзшэ тон зүб гэжэ ханагдана. Бидэ энэн тухай Москвада томо хөөрлэдөө хэхэ байнабди.

Би казах хэлэнхэ Мухтар Ауэзовай «Абай» гэжэ алдарт роман оршуулһанбди. Жэшэнь, энэ гайхамшагта ном ганса казах хэлэн дээрэ наа, нимэ бүхы дэлхэйн хайшаал хүдэлгэмэ байгаагүй наань, гансал мүнхэнэй тулада саарһа гутаананай, шүлэгшын нэри ба тэрэнэй орон нютагай худал бодол түрүүлһэнэй тон үлүү.

Мүнөөдэрэй үе саг ба арадай уг заншал тухай бидэ энэ хэлсэхэе суглараабди.

Кайсын Кулиев, Николай Доризо, Сергей Сартаков болон бусад энэ асуудалыне тон зүбөөр ойлгоһон ба тайлбарилжа үгһэн байна.

Би национальна уг заншал гэзшье өөрынхээрэ нимэ гэжэ ойлгоноб.

Багаһаа хойшо далайнууд, үргэн эхэ голнууд дээрэ матрос ябаһан хүм. Таанар мэдэнэт, матрос гэзшэ хамаг дэлхэеи түхэрлэн тойроно ха юм. Хэдэн олон зуун жэлнүүд соо манай флот Английн, Франциин, Голландиин, Америкийн болон бусад далайда дүтэ гүрэнүүдэй заншал абаһан байна.

Зүгөөр Октябрыска революциин һүүлэ эдэ заншалнууд оёроороо хувилаа.

Гансал манай социалистическэ үедэ таараха ёһо журамуд үлһэн байна.

Танай обкомой нэгдэхэ секретарь Василий Родионович Филиппов бурят арадай ёһо заншал тухай тон зүб юмнүүдые хэлээ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Филиппов аха нүхэдөө, эхэ эсэгэнэрээ, үбгэд хүшлэдөө хүндэлхэ ёһо бурят арадай урданай заншал гэзшэ гэжэ хэлэбэ.

Энэ тон зүбтэй байна. Энэ ганса танай бурядай бэшэ, мүн бүхы социалистическэ нацануудай зан абари болохо байна.

Гэхэтэй хамта, социалистическэ нацануудай абари зан, арад бүхэнэй урданай бүхы заншалые абаха бэшэ, харин шэнэ үедэ таараха, урагшаа ханаатай, олондо туһатай юмны нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Гадна оршуулагшадтай бүхэ союзна суглаа хэхээр болообди. Энэн тухай энде тон зүбөөр хэлэгдэбэ. Мүн Москвагай Литературна институт дүүргэн ород поэдүүд болон прозагшудыне национальна республиканууд, областнуудта эльгэхээр болоо.

Уран зохиолшод гэзшэ манай үе сагые үнэн зүбөөр харуулха хүн болоо. Тимэһээ тэрэ дээрэ айхатар болбосоронги, коммунистическэ ханалтай байха ёһотой.

Энэ талаар бурят уран зохиолшод өөһэд хоорондоо эхэтэ бодожо үзэхэ бээ гэжэ найдагдана.

Танай үргэн хайхан Байгал далайда 365 гол горхонууд урдан ороно. Харин гансал мүнхэн шэнги гэрэлтэ уһатай Ангара дүүхэй урдан гарана.

Харин Байгал шэнги танай бурят арадай литература улам саашаа хүгжэжэ, Ангара мүнхэнэй мүнөө гайхамшаг эхэ электротрубинануудые мухаруулжа байһандаа, мүнөө үе сагаа харуулжа, коммунизм тээшээ уран бэйлгэ эрмэлзүүлэн байг лэ.

Оршуулха шүлэгэй зүрхэ

билла.

Гансал манай социалистическэ үедэ таараха ёһо журамуд үлһэн байна.

Танай обкомой нэгдэхэ секретарь Василий Родионович Филиппов бурят арадай ёһо заншал тухай тон зүб юмнүүдые хэлээ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Филиппов аха нүхэдөө, эхэ эсэгэнэрээ, үбгэд хүшлэдөө хүндэлхэ ёһо бурят арадай урданай заншал гэзшэ гэжэ хэлэбэ.

Энэ тон зүбтэй байна. Энэ ганса танай бурядай бэшэ, мүн бүхы социалистическэ нацануудай зан абари болохо байна.

Гэхэтэй хамта, социалистическэ нацануудай абари зан, арад бүхэнэй урданай бүхы заншалые абаха бэшэ, харин шэнэ үедэ таараха, урагшаа ханаатай, олондо туһатай юмны нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Гадна оршуулагшадтай бүхэ союзна суглаа хэхээр болообди. Энэн тухай энде тон зүбөөр хэлэгдэбэ. Мүн Москвагай Литературна институт дүүргэн ород поэдүүд болон прозагшудыне национальна республиканууд, областнуудта эльгэхээр болоо.

Уран зохиолшод гэзшэ манай үе сагые үнэн зүбөөр харуулха хүн болоо. Тимэһээ тэрэ дээрэ айхатар болбосоронги, коммунистическэ ханалтай байха ёһотой.

Энэ талаар бурят уран зохиолшод өөһэд хоорондоо эхэтэ бодожо үзэхэ бээ гэжэ найдагдана.

Танай үргэн хайхан Байгал далайда 365 гол горхонууд урдан ороно. Харин гансал мүнхэн шэнги гэрэлтэ уһатай Ангара дүүхэй урдан гарана.

Харин Байгал шэнги танай бурят арадай литература улам саашаа хүгжэжэ, Ангара мүнхэнэй мүнөө гайхамшаг эхэ электротрубинануудые мухаруулжа байһандаа, мүнөө үе сагаа харуулжа, коммунизм тээшээ уран бэйлгэ эрмэлзүүлэн байг лэ.

Оршуулха шүлэгэй зүрхэ

Түмэр замайхидтай...

Ушөө халаанһаа ошожо үрхэдүй, тоһон болоһонон хубсаһатай хүн үүдэндэ аялгүйр хэнэн янзатайгаар зогсохондөө, зал алыга ташан, тэрэ хүниие түрүүлшын нуурида һуухынь уряа нэн. Сулаанай түрүүлгшэ Алим Кешоков, түмэр замайхидтай уулзахаа ерэнэн айлшад С. Липкин, О. Коряков, Д. Кугультинов, Д. Романенко, М. Кильчицаков, Буярадай уран зохиолшод Г. Чимитов, Ц. Бадмаев, Ч. Гомбоин баһал алыга ташан, хүл дээрэ бодожо угтаба.

Энэхэн юрын ушар манай түрэл литература, манай гайхамшагта үе сагай баатар хүн хоёрой нягта холбооо гэршэлһэн мэтээр ханагдаа нэн. Тоһон болоһонон хубсаһаа хэлгээгүй эрэн түмэр мориной жолоошон, тэрэ хүниие манай дуулаһан, үшөө гуурһанайнгаа бэхэ хатаагагүй уран зохиолшод арадай үнэн хубүүд, нэгэл харгы даханан аха дүү мэтээр уулзаа.

Оройд суута оршуулагша Семен Липкинэй хальмаг поэзин дээжэ шүлэгүүдые уншахада, зал соо нуугаашад нэрмэе алыга ташалгаар угтаа. Мүн тэрэшэлэн буярада уран зохиолшод Гунга Чимитов, Цырен-Базар Бадмаев, Чингис Гомбоин шүлэгүүдые хайшаан шагнаад, саашаа уншагшадтаа бүри үргөөр холбоо байгуулт гэһэн гуйлтатайгаар хандаа.

Уулзалгын һүүлээр эдир пионерүүд айлшадые амаршалаад, ажалтань, ажабайдалань хайниие хүсэн юрөөгөө.

Ч. Доржиев.

Кяхта городто

Үдэшин 8 час. Кяхта городой сээрлэгшэй зунай павильон соо хүнүүд дүүрэн. Тэдэ уран Москва, Тува, Хальмаг, Черкесск болон Улан-Удэһэн ерэнэн уран зохиолшодтой уулзахаа суглараа.

Уулзалгые КПСС-эй Кяхтын райкомой секретарь нүхэр Федоров Н. В. нээгэд, ерэнэн айлшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Һүүлээрнь РСФСР-эй уран зохиолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Л. С. Соболев хаяхан Улан-Удэһэн боложо үнгэрһэн суглаан тухай тобохоноор хөөржэ, өөрынгөө творчествотой сугларашадые танилсуулба.

Бага наһандаа Кяхта город тухай үбгэдэй хөөрлэдхыне дуулагша нэм. Тэдэ хольны сууда гараһан Кяхтые хоёр нүдөөрөө хараха талаан мүнөөдэр тохёолдобол.—гэжэ Леонид Сергеевич хэлэбэ.

Уран зохиолшод Р. Ахматова (Черкесск), К. Эридженов (Хальмаг), Н. Дамдинов (Улан-Удэ) болон бусад өөһэдэ зохёолнуудые уншажа, сугларашадые угаа ехээр ноирхуулба.

Бурят уран зохиолшодтой танилсаад байхадаа, тэдэнэй зохёолнуудые оршуулха гэжэ шиндэбэ. Илангаа танай арадай героическа эпос «Гэсэр» ноирхолтой. Тэрэһине оршуулха ханал намда түрбэбэ,— гэжэ суута оршуулагша Семен Липкин хэлэбэ.

Холоһоо ерэнэн айлшад Кяхтын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэдтэй баһа уулзажа хөөрлэдөө, хизаар ороһоо шэнжэлэлгын, академик Обручевой нэрэмжэтэ музейтэй танилсаа.

М. Шиханов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн талһаа): Л. С. Соболев (РСФСР-эй уран зохиолшодой Союзай секретариатай зүблөөнэй заседаниин зал соо. Наада таладань Юрий Кузнецов (Тува), Чимит-Радзан Намжилов (Буряда АССР), Доржо Дорж (МНР), Сергей Пюрбю (Тува) гэгшэд лууна. 2. Зүблөөнэй президиумдэ.

Д. БАТОЖАБАЙ

(Повестһоо отрывок)

Чемпион

„Үлээһэн суухын үлгэр“

(Үрэлжэл. Эхнийн
июлийн 18, 20-ной
номеруудта)

Жана Санжеевнай гэрэлтэй харахан нүдэд бүри хурсахан болоод нимгэхэнүүд уралын хойр заха үргэгдэн, өнгүү энедэнэй тэмдэг бии боложо, тэрэнэй бодол таахын аргагүй байгаа нэн. Аюур түрүүлэгш мүн лэ олон үг хэлэхээс нарилаад, стол доро баруун гараа тайжиа, нэмэхэн бээ шөмхөлөн дуугай хууа.

Гэнтэ Жана Санжеевна Аюур Сагаевич тээш бээ эрид залан нюур руунь сэхэ хараад:

— Яахдаа, Аюур Сагаевич, гансаараа хамаг хэрэг шийдхэх гэжэ бананат? — гэж яб байса асууна.

— Юинт, намда хамаагүй. Түрүүлэгшын орондо ажаллаха дуратай зон байгаа наа, бурханай хайраар ажаллаа лэ. Гансал тэдгэр өөһдөө харуусахаа мэдүүжэ. Хүн бүхэн ханахан ханахаараа хашхараадаа, муу юмнын болоо наа Аюур түрүүлэгшээ заажа үгээрхөөд байхагүйди гэжэ райсомдо дуулгажархилбалнь бүришье байн байгаа. Сэхьнь хэлэхэд, би райсомой бюрогой гашуун байһан тулаадаа... гэнтэ үгээс таһалжа, Жана Санжеевнагай урдааа хоёр гарайнгаа альга дэлгээд бодошобо. — Би өөрөө түрүүлэгшэ болохонин гэжэ болоогүй! Колюш унагаагаагүй!

Жана Санжеевна үнөөхил зандаа бээс бараад, аймагүй бодолго болон хууна. Тэрэнэй саб сагахан шарай мүнөө наранай гэрэлдэ халта шатажа улайн татаад, сээр дээрээ бүришье шүхүтэй улаахан болошонхой байба. Пиджагайнгаа карманда гараа хажархилһан Аюур дахин сонходо ошоод абагүй газаршаа хаража зогсоо зуураа, тугаар наа хаха шаташан карманайнгаа нүхөөр баруун гарын доошо ороод үнөөхи үмдэнэйгөө сорхойдо архин хурганьнь үлгэдшөөд байба билүү.

«Тархаа хөөдөг, үмдэнэйни соорхойе хараа наа муу гэжэ ханахан гэшөө!» — гэжэ досоого бодохоод аялгүрхлән түрүүлэгшэ түрөөсөө аръяаа столонгоо саана хуунаа.

— Та, Аюур Сагаевич, намайе зүбөөр ойлгогтй. Гансашье мал дээрэ бэшэ, манай колхоз дээрэ хаа хаангүй хуушаараа байндаа. Жээшлэхэд, колхозой правлени соо та бидэ хоёршье хуушаараа зандаа хөөрлөдөж байна ха юмбиод... — гэжэ Жана Санжеевнагай хэлэжэ байтар, Аюур түрүүлэгшэ зүрхөөсөө барингүй угмын таа дууран:

— О-но! Би шэнээр хөөрлөдөхөө нэгшье грамм арсахагүй! Хайшан гэжэ шэнээр хөөрлөдөдөг юм? Одоол хөөрлөдөл, намда хэлэн гамтай баша ха юм... — гэжхидь.

— Нагадхээр бээ бөнгөнэ үгэ тааа дууралсэжэ байжа өнгөлсөхэ болмө...

Баха угмын Аюур түрүүлэгшэ тааа дууран:

— Тэрэ хамаагүй, энэмэй колхоз гэшэ! Зай, хүлисэгтй, саашань. Битнай интеллигент бэшэ, колхозник ха юмбиод! — гэжэ бөөдэ үрнэгөөр баа ёгто хамба.

Жана Санжеевнай шэг нэгшье хубилнагуй, тигбэшье саб бүри урхан абадаг хара нодонинь ошо хажжа байһандал хурсадаа, баруун нүдэнэй зүбхи халта дахарьяа-тамшоод байгаа нэн.

— Шөнөр ажаллаһан колхозой түрүүлэгшэ гансаараа мэдээд нөржөө жобан тайшаа бэшэ гэшэ. Хайшан гэжэ колхозоо найжаруулхын түлөө хамаг колхознигууд, коммунистууд, комсомолууд бүгдөөрэн бодожо шобшожэ абаха ёһотой.

Хамтадаа зүбшэжэ, зүб ханажаа бодолуудыг элэрхэйлжэ хүдэлөөгүй наа юмныс бүтэхэгүй. Эгээл энэ уршагта абаданай, хамаг ажал дээрмнай шөрөгдөл хэжэ байна. Мүнөө манай хонишод, хонишод бэшэ — хониной харуулашд болоод ябана. Юундэ гэхэдэ, аяар дайнай үеһөө туршагдажа эхилһан хозрасчетно механизированна бригаданууд ажалай амжалта бодото дээрнэ харуулаад, мүнөө манай республика соо зүгөөргүй олон тимнүүд бригаданууд колхоз, совхозуудар эмхидхэгдэжэ байна. Хонишон гэшэ толгойн түлөө бэшэ, хөһөн олынгоо түлөө ажалта үдэр болоод мүнган зөөри абаха ёһотой...

Жана Санжеевнай халуун дунда хурса хутагаар түүхэй репа хэршэжэ байһандал нэгэ нэгээр

үгээс тодохонор хаялжа байтарнь, Түнтүү орожо ермэсээрэ тэрэнэй үгэ таа дүүрэн хашхараа:

— А-а, энэ гэшэ би, тэрэ хоолооо ерээшэ томо ноёмнай. Хүлисыт, хайрлыт намайе.

— Юун болоо?.. Хэниэ хэлэ, нэт? — гайхантаар Жана Санжеевна Түнтүүгээ асууха муртөө Аюур Сагаевич тээш хараад абаба.

Аюур Сагаевич хажашаһан юмдэл нүдээс уйтаруулжархөөд дуугай хууна ха.

Түнтүү үбгэн Жана Санжеевнагай хажууда тулса ерээд:

— Хэр амтатый зааһан байбаб? — гэжэ асууна.

— Юугээ хэлэнэт? — гэжэ Жана Санжеевна бүришье гайхаба.

Аюур Сагаевич галуунай шараһан мяха эдижэ садаһандал уралаа халта долбоогд үшөө нүдээс уйтаруула.

— Яагааб даа, минни даһалһан зааһан, — гэжэ байжа тобшоһон хамараа дээшэ доошонь холжоруулан, Түнтүү үбгэн Жана Санжеевнагай урда дохихооо нааша болоно ха. — Хүлэйл хуудэ юун зааһааа намһаа хуранат? Али намайе буруу танина гүт? — гэжэ гайхандаа Жана Санжеевна асууба.

— Тиггэжэшье болооб! — Жана Санжеевнагай хажууда байһан стүл дээрэ Түнтүү үбгэн хууна. — Нэртэй хэн агша бэлэй?

— Жана.

— А-а, тиггээл наа зүб танина бэшэ да гүб... Тэрэ бээ муутай гэсэдэг...

Эгээл ингэжэ дуу гарахадань барбагар нидхэ дороо аяндаа татаад байһан шаратар нүдээс Аюур Сагаевич өдөө хараштарнь нэжжэ, карманай фонариин шэл шөнгү бүлтэгэр болгоһон бээрээ Түнтүү үбгэнэй урдааа хүлээн татаад шагааб. Мэнэ наа Аюурай ая соо байһаб гэжэ ханажа байһан Түнтүү хэлэ тааа хажархилһан юмдөл аба гарахаа болишоо нэн.

— Бээ муутай ямар Жаные та танихтай? Үбгэржэ танихала болоо гүт, би энди ха хүн алби даа, — гэжэ Жана Санжеевна хэлэхэтээ хамта Түнтүүгэй оонигорхон нүдэнэй харгатар һонор хара нүдээс урдааааа нүдөөс, муу шашажа байһы-ешни мэдөнш гөһөн шэг үзүүбэ.

Түнтүүгэй уг маг гэгээр байтар, тэрэнэй заахан монсогор хамар дээр таршаагүй шүлһэнэй зэргэхэнүүд шара хүлһэхэнүүд бии боложо заахална.

— Та Түнтүү үбгэн гэшэ аабзат?

— Ти-ти-тимэ.

— Хонинод байдаг аабзат?

— Тимэ.

— Тангай би тусгаар хөөрлөдөхэб, Ойлгоо гүт?

Түнтүү харуу угтахынгөө урдааа Аюур түрүүлэгшэ тээшэ гүйлтэй нүдөөр хараба. Харин, Аюур Сагаевич үни хада буруу хараһанай, карандаш үзүүрлэжэ хуугаа нэн.

— Ойлгоо бээт? — гэжэ Жана Санжеевна саб байса дахин асууна.

— Ойлгоо...

— Танай даһалһан зааһан ехэ амтатый гэжэ манай колхознигууд хөөрлөдөн. Ушөө ехэ зааһа даһалжа гүт? — гэжэ минн юрэл хөөрлөдөж байһандал, ямаршье өнгүүгүйгөөр Жана Санжеевна Түнтүүгээ асууба.

Толгойгоо хүхөөр сохуулан юмдэл Түнтүүгэй тархи дунгаараа, аман соогоо хэлэниинь үгы болоһонон шөнгү байгаа нэн. Хэрбөө хүнэй үгы байгаа наа, махэтэй Түнтүү саг гээнгүй хургала амандаа хээд хэлээ үзэхэ нэн бээ. Тээд хайшан гэхэби даа, дахин гүйлтатый нүдөөр Аюур түрүүлэгшэ тээшэ хараад абаба. Яаһан хүн гэшөө! Тугаар харахадань шэнэ карандаш гаргаад үзүүрлэжэ байһан аад, мүнөө хахадань хүрэтэр үзүүрлэһэн зандаа, Түнтүү тээшэ халташье хараһагүй.

— Юундэ абаагүй байнат? Майн дүрбэнэй укаа мэдэхэ байгаал-нүхэд, бу шууягты! — гэжэ Жана Санжеевна асууба.

— Зай даа, тэнэг Түнтүү үзүү гарса даһалжа хаш даа — гэжэ досоого ханажа байһан Аюурай үзүүрлэжэ байһан карандаш дуунаха болоходонь заагагүй хөөрлөдөж байһан зон тээшэ юураараа эрвэхэ умартай болоно.

— Аюур-Сагаевич, майн дүрбэ-

най укаа энэ үбгэндэ хэлэжэ үгэ-тыл даа.

Мүнөө наа Түнтүүгэй шашаан соогоо Жана Санжеевна бээ муутай гэжэ дуулаа һэмби гэхэдэнь, Москваһаа ерээд Аюур Сагаевич өөрөө худалаар хөөрһанөө ханажа, яһаа хухаран алдаа, карандаш үзүүрлэжэ байһан байгаа. Мүнөө майн дүрбэнэй укаа Түнтүүдэ хэлэжэ үгэхэ этигэжэтэ нюур болоһондоо дашарамдуулан, энэ бузартай холбоотой бэшэ Жанада мэдэрүүлэхэ ёһотойб гэжэ тэрэ шийдэб.

— Зай, Түнтүү, — гэжэ аргаахан ахилантэрээ ёлогд гэжэ, хүнэй укаа тухай хэлэжэ байхада бодоод шагнадаг болотгы! — гэжэ ханадаагүй шанагар бадамжархидь.

Түнтүү өөрөө мэдэнгүй бодоһоод хүлөө шөшөрүүлхэдэнь, үмдэнэй турин намылзахадаа байгаа нэн.

— Майн дүрбэнэй укаа хадаа, тан шөнгү хойрог зоние, ажал хэнгүй хүнган мурөөр олзо хэдэг зоние арадай сүүдээр сүүдлэжэ, хүнган аргаар олоһон хамаг зөөриень гүрүндэ үгөөд, гурбан жал хүрэтэр нюотар оронһоонь сүлэхэ гөһөн юм, — гэжэ дэн дэн байса үгэ бүхэниень амин аминдань яаралгүй хэлэһэнэйнгээ хуудла: — Ойлгоо гүт? — гэжэ хашхараба.

Мүнөө хүлһа һалһан болоһоод байһан Түнтүү, жал бүри «бээ муутай», — гэжэ хүнган аргаар олзо хэдэгэ ханахадаа, бүришье зүгөө төөржэ «ингэхэдэ» сүүдлүүлжэ байна гэшэ гүб? — гэжэ шөбшэхэдэ гэб.

— Хайрлыт, би хонишон гэсэдэг!

— Басагамни гэрһээ намайе үлгэдэ зайла ябанай гэжэ хэн хэлэб? — гэжэ, барбагар нидхэ дороһоо үнөөхи шаратар нүдээс Аюур Сагаевич дахин Түнтүү тээшэ шагаана.

— Шогложо танда хэлэ хамнай! Хайрлыт, үдэр хүнүгүй колхозойнго хониной хойноһоо оролдожо ябана ха юмбиод! Тарган тоир болгохын хойноһоо өөрөө гараараа аргатай наань үгэһье зунгаажэ тэдэнэй амандань хэжэ байгаа! — гэжэ байжа уйлахааа нааша хоолойгоо шөшөрүүлэһэн соогоо Жана Санжеевна Аюур Сагаевич хоёрой нюуруудыг хонхын хэлэн шөнгү зүүн баруун тээшэ найгалзажа байгаад Түнтүү үбгэн шагаана.

Борбоногое дахуулан Туяана орожо ерээд Аюур ахадаа саб сэхэ урдань ошожо, Түнтүү тээшэ хургараа заана.

— Энэ гэшэ гү, Борбоногое гаргаад орондонь олоһон хонишонтый? Эх, ахай, ахай!.. Инхалхалтай хаана гэшөө! — гэжэ голхорһон янзатайгаар толгойгоо нэжэрбэ:

— Ушөө шн энэ дутаа гүш? Гар саашаа эндэһэ! — Аюурай шаратар нүдэд сагаанаараа эригдэ гээд, амининь баруу болохонин ха.

— Би эндэһэе гарахгүй! Энэ Түнтүү хонишонтый хонидо адуулаха хашараа, зарим хонидонгоо хүлүүднэе тугажархөөд газараа зөрһөн бээрээ, гэртэ хэб-тэнэ ха юм!..

— Худалаар хардаха наа, бөөшөө хардагты! Энэ бузар Борбоногоо гаралан үгэ. Энэвөрөө мэдэжэ байна! — баригданаа башаажа наагай Түнтүү шанагар хашхарад Борбоногой урда нидгараа зангидан гүй гүйжэ ерэнэ: — Ши, ши, Борбоног, арадай дайсан гэшөө!

— Борбоногоо гаралан үгэ бэшэ, танай түрһэн басаган Норжомо намда хэлэ! — гэжэ Туяанын хэлэхэд, нарихан хоёр нилхэнүүднэе дээр доро хоёр болоһоод байба.

— Бүгдөөрэн ойлгосотой! Зай, нүхэд, бу шууягты! — гэжэ Жана Санжеевна аргаахан хэлээд, стүлай түлгэлдэ үлгөтэй байһан плаш дэгээд абад хууриһаа болохоод, Аюур түрүүлэгшын столгой урда ошожо зогсоно. — Аюур Сагаевич, тугаар наа минни хэлэжэ боложо байна ха юм. Та зүбөөр намайе ойлгогтй гэжэ хэлэ хамнайб. Тон нааар хамтын суглаа татажа, хуушан аргаар ажаллахаа болжо, мүнөөнэй арилтээр, манай партиян үдэр бүри заажэ байһан замда түргэн орохын түлөө зон хүнөөр зүбшэжэ үзэхэ болоолди даа.

— Би түрүүлэгшэ гүб, али ши гү? — гэжэ урданайгаа зангаар хашхара ханагай Аюур түрүүлэгшэ үнөөхи шаратар нүдээс шадлань нэгээд хууриһаа бодонтроо, мүнөө партиян табинан арилтэнүүд тухай ханаандан орожо, уралын хооһор худалхал гээд, үгэ дуу-гархадань тэндэ байһан зондо дуулаагүй нэн.

Чемпион

болохын түлөө

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь нарада шатараар республикын түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн үнгэрэгдэһэн байгаа. Мурьсөөндэ хабаадагшад сооһоо Онохойн модной комбинатай инженер А. Ушаков, Бурядай АССР-эй хүдөө аж-хын институтай студент Г. Шадрин, Улан-Удэ городской нэгдэх интернат-хургуулийн нурагша Б. Амбаев гэгшэд шалгарбашье наа, аб адлихан очконуудтай болоһон юм. Уни удаан саг соо хүлэгдэһэн энэ мурьсөөмнай одоошье эхилэнхэй.

Түрүүшын үдэр Ушаков Шадрин хоёр наадаһан байна. Онохойн шатаршан Ушаков наадажа эхилхэдэ, үсэд нэтэрүүгээр нүхэртөө довтолжо, һүүлэй һүүлдэ тэрэнээ шүүһэн байгаа. Нүхэр Ушаков хоёрдохой уулзалгадаа Бадма Амбаевтай наадаһан байна. Энэ хоёр хэдэн часай туршада тулалдабашье, амжалта туйлангүй, тэнсэһэн байгаа. Энэ хоёрнай дахин наадахадаа, залуу шатаршанинь нүхэрхэйнгөө гаргаһан алдуунуудыг хамбаашалжа, шүүһэн байна.

Мурьсөөнэй дүрбэдэх уулзалгада Шадринтай наадаһан Амбаев абаһаар яһала һайн байдалтай, шүүхээршье болоод ябаа. Тиггэжэ ябаһаар, нүхэртөө мат табихын орондо, ондоо ябадал хэжэ, шүүгдэшэһенинь халагламаар.

Дүрбөн уулзалгын удаа Б. Амбаев, А. Ушаков гэгшэд тус тустаа 1,5 очкотой. Шадрин нэгэ очко абанхай.

Л. Гармаева.

ЮНИОРХОЛТОЙ НОМ...

Д. Капустиний этюд.

Хэжэнгэдэ ехэ бороон ороо

Байгша оной июльшын үдэрнүүдэ дулааржа эхилээ. Һүүлэй мэдээндэһэн ёһоор, дунда зөр-гээр 24—29 градус хүрэтэр дулаараа. Үнгэрһан арбаад хон-ной эхэндэ Тарбага-тай, Саланга, Кяхта, гэс республика дотор 15—17 градус дулаан болоо гэхэ гү, али үнгэ-31—39 миллиметр хүрэтэр хура бороон, аадар-ороһон байна. Улан-Удэ, Бичура, Горнянскда, тайлбарлах гэхэдэ, Тохойдо—47—57, Мухойто зүгһөө хүйтэн-хэршөөр, Нархатада—амсхал үзэгдэһэн бай-60—70, Хоридо—86, на. Арбан хонхой һүүл-Кабанскда—89, Яруу-

нын Гүндэ тосхондо—94, Хэжэнгэдэ 111 миллиметр хура бороон ороо. Тинхэдэ Баргажан, Зэдэн аймагуудта хура бороон багаар ороһон байна. Саг сагтаа ороһон энэ бороон хүдөө аж-хын ургасада нилээд сэхэ шинг нойто угһан байха юм.

Республикын хойто аймагуудай аж-хынүүд үбһэ хураалгадаа хүсэд ороһон байна.

И. Нотов.

Бурядай АССР-
Верховно сүүдэМуу шанартай эдэс ха-
гаргагшад хэлэгдэбэ

Мяха-консервын ком-дай консервын заводой тор байһан Б. И. Бенедиктов энэ комбинадай үйлдэб ветеринарна талаар шалгаха таһагай наага байһан Н. А. Комаренко шэлэй хэрэгье Бурядай АССР-эй Верховно сүүдэ хаража бэ.

Эдэ хоёр тушаалтад муутай продуктуудыг хэрэглэгшэдтэ нэгэнтэ ябуулдаг байгаа. Нэ-июнь соо мяханай консервы 64 мянга шахуу ба-эльгэ холинхой, муухай тай байба. Продуктын шалгадаг гүрэнэй нис-эдэ банкуудыг гол-наймаандаа гаргахынь нэн. Тиггэбэшье наань, хийнэ наймаандаа га-байтараа, Бенедиктов-ренко хоёр баригдаһан гаа.

Голодоһо гаргаха мүнөөшье жэлдэ болууд-гүй. Гүрэнэй инспекци баримтануудыг хэдэн элнрүүлэ нэн.

Ингэжэ гэмтэ нюу Бенедиктов Комаренко х-гэмээр консервын завод-ларта таарахагүй, муутай продукт гар-Улан-Удын мяханай ком-дые 400 мянган түхэ- (хуушан мүнөөр) хохир-ууллаһан байна. Энэ хэр-гээ түлөө РСФСР-эй Ул-но кодексин 152-дохн ст-гай үндэһөөр Бенедиктов-маренко хоёр сүүдлү-тусхай хуулийн хэмжээ саба.

А. Хамаган

Бурядай АССР

Верховно сүүдэй гэшэ

Бургиба пресс-конференци хэб

ТУНИС, июлийн 20. (ТАСС). Тунисай президент Бургиба энэ үглөөгүүр пресс-конференци хэб. Туниста эсэргүүтээр Франциин зүгһөө довтолгын хэлдэһэннээ уламжа-лан правительство Франциитай дипломатическа харилсаагаа болуулжа гэжэ шийдэ, тэр-шэлэн Туниста эсэргүүтээр Франциин эзэрхэг түрмхэй ааша гаргажа байһан тухай асуудалыг хаража үзэхын тула-ла Аюулгүйн Совелдэ түр-гэнээр зарлаха гүйлтатыйгаар хандаа гэжэ тэрэ мэдүүлэ.

«Франциин Министруудэй Совелдэй шийдхээрнэй ёһоор эзэрхэг түрмхэй довтолгын хэлдэһэн дээрһэн» Тунис он-доо хараа бодол баримталжа шадхагүй байна гэжэ прези-дент Бургиба онсолон тэмдэг-лэһэн байна. Тунисай прави-тельствода Франциин эльгээ-һэн хуулида ното тухай то-гохолоо, Бургиба ингэжэ мэд-үүлэ. Энэ ното колониализ-мын эгээн лэ түлэг дундаа дэлгэржэ байһан үеынхи шэн-дэ, нарихан хоёр нилхэнүүднэе дээр доро хоёр болоһоод байба.

— Бүгдөөрэн ойлгосотой! Зай, нүхэд, бу шууягты! — гэжэ Жана Санжеевна аргаахан хэлээд, стүлай түлгэлдэ үлгөтэй байһан плаш дэгээд абад хууриһаа болохоод, Аюур түрүүлэгшын столгой урда ошожо зогсоно. — Аюур Сагаевич, тугаар наа минни хэлэжэ боложо байна ха юм. Та зүбөөр намайе ойлгогтй гэжэ хэлэ хамнайб. Тон нааар хамтын суглаа татажа, хуушан аргаар ажаллахаа болжо, мүнөөнэй арилтээр, манай партиян үдэр бүри заажэ байһан замда түргэн орохын түлөө зон хүнөөр зүбшэжэ үзэхэ болоолди даа.

— Би түрүүлэгшэ гүб, али ши гү? — гэжэ урданайгаа зангаар хашхара ханагай Аюур түрүүлэгшэ үнөөхи шаратар нүдээс шадлань нэгээд хууриһаа бодонтроо, мүнөө партиян табинан арилтэнүүд тухай ханаандан орожо, уралын хооһор худалхал гээд, үгэ дуу-гархадань тэндэ байһан зондо дуулаагүй нэн.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬО-ИОРК, июлийн 21. (ТАСС). Тунисай эрхэ сүлөө болон бээ даанхай байдалда эсэргүү, бүгэдэ нийтын эб найрамдалда, уласхооронд аюулгүй байдалда түбэтгэй эзэрхэг түрмхэй ааша Фран-

гансахан лэ тунисайхид үлэ-хэ, тэрэ базые ямар нэгэн агууехэ гү, али бишыханшье гүрэн эзэлхэгүй.

Тунисай газар дээрһэнээ база гаргаха тухай асууда-лар дэ Голлиин баримтал-даг хараа бодол тааруу бэ-шэ байна гэжэ Бургиба онсо-лон тэмдэглэ. Базы гарга-жа үгы болгохын тулаада эсэ-тэн хүртээр тэмсэхээр тунис арадай бэлэн байһан тухай президент Бургиба мэдүүлэ. Яааг гү, али хожомшогшье болоһон хойно Бизертэдхи база гаргагдаха ёһотой гэжэ бүхэ дэлхэйн хүн зон, тэрэ тоодо дэ Голль өөрөөшье мэд-энэ гэжэ Бургиба мэдүүлэ.

Энэ тэмсэлэй Туниста таа-руугүйгөөр дүүрэхэ болоо гэ-шэ наань бүхэ хани бар-рисаата, ахадуу ороноуднай Туниста талархаха гэжэ эти-гэжэ байһанаа президент Бур-гиба элэрхэйлэн мэдүүлэ. Энэ бүхэ ороноуд колониализмын эзэрхэгэ байһан үе сагай үнгэрһье, бусад оро-нуудай газар дээрэ харин гүрэнүүдэй базануудыг саа-шалань байлгаха ямаршье үн-дэнэ баримтын үгы байһые мэдэрнэ. Насануудай бүрин эрхыг, арадуудай бээ даан-хай байдалыг, тэдэнэй өөһа-дэйн шэлэжэ олоһон засаг тү-рыг хүндэлөөд лэ байһан саг-та дэлхэй дээрэ эмгалан тай-бан байдал хангагдаха шада-ха байна. Хэжэ байһан тэм-сэлдэнь Тунисыг бүхэ хани барисаата ороноуд дэмжэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа тэрэ элэрхэйлэн мэдүүлэ.

Энэ тэмсэлэй Туниста таа-руугүйгөөр дүүрэхэ болоо гэ-шэ наань бүхэ хани бар-рисаата, ахадуу ороноуднай Туниста талархаха гэжэ эти-гэжэ байһанаа президент Бур-гиба элэрхэйлэн мэдүүлэ. Энэ бүхэ ороноуд колониализмын эзэрхэгэ байһан үе сагай үнгэрһье, бусад оро-нуудай газар дээрэ харин гүрэнүүдэй базануудыг саа-шалань байлгаха ямаршье үн-дэнэ баримтын үгы байһые мэдэрнэ. Насануудай бүрин эрхыг, арадуудай бээ даан-хай байдалыг, тэдэнэй өөһа-дэйн шэлэжэ олоһон засаг тү-рыг хүндэлөөд лэ байһан саг-та дэлхэй дээрэ эмгалан тай-бан байдал хангагдаха шада-ха байна. Хэжэ байһан тэм-сэлдэнь Тунисыг бүхэ хани барисаата ороноуд дэмжэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа тэрэ элэрхэйлэн мэдүүлэ.

НЬО-ИОРК, июлийн 21. (ТАСС). Тунисай эрхэ сүлөө болон бээ даанхай байдалда эсэргүү, бүгэдэ нийтын эб найрамдалда, уласхооронд аюулгүй байдалда түбэтгэй эзэрхэг түрмхэй ааша Фран-